

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 28.4.2004
KOM(2004) 323 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Fællesskabsaktiviteter i forbindelse med analyse, forskning og samarbejde på
beskæftigelsesområdet - endelig rapport**

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Fællesskabsaktiviteter i forbindelse med analyse, forskning og samarbejde på beskæftigelsesområdet - endelig rapport

I Rådets afgørelse 98/171/EF af 23. februar 1998 blev der for perioden fra 1. januar 1998 til 31. december 2000 fastlagt fællesskabsaktiviteter for analyse, forskning og samarbejde mellem medlemsstaterne på beskæftigelses- og arbejdsmarkedsområdet. I overensstemmelse med artikel 10 i denne afgørelse forelægger Kommissionen hermed den endelige rapport om de aktiviteter, der er udført i forbindelse med dette program.

1. BAGGRUND

Programmet var blevet udarbejdet i midten af 90'erne med det formål at skabe et grundlag for Kommissionens aktiviteter, det var grundlaget for de kommende aktiviteter, der skulle skabes til støtte for initiativer vedrørende beskæftigelse. Disse aktiviteter udsprang oprindeligt af den strategi, der blev fastlagt i *hvidbogen om vækst, konkurrenceevne, beskæftigelse* og i konklusionerne fra Essen. I 1997 blev afsnittet i traktaten om beskæftigelse vedtaget i Amsterdam, men artikel 129 om tilskyndelsesforanstaltninger var endnu ikke klar til brug. Bestemmelserne om koordination af beskæftigelsespolitikken blev gennemført tidligt i overensstemmelse med de forslag, som blev fremsat på Det Europæiske Råds møde om beskæftigelsen i Luxembourg. Det førte til et øget behov for at støtte beskæftigelsespolitikkerne og især udarbejdelsen af den europæiske beskæftigelsesstrategi. Derfor blev programmet om analyse, forskning og samarbejde anset for at være en midlertidig foranstaltning med henblik på at udføre nødvendige aktiviteter til støtte for beskæftigelsesstrategien, indtil den nye afgørelse om Fællesskabets tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet blev vedtaget med hjemmel i Amsterdamtraktatens artikel 129¹. I sin treårige løbetid kom programmet til at spille en vigtig understøttende rolle for beskæftigelsesstrategien². Denne endelige rapport giver et overblik over programmet efter afslutningen af den periode, hvor aktiviteterne blev lanceret og gennemført. De sidste forpligtelser blev indgået i december 2000. Nogle af de større undersøgelser, som blev iværksat navnlig i den senere del af programmet, var imidlertid af en sådan karakter, at mange først blev tilendebragt i løbet af 2001 og nogle først i 2002.

De vigtigste mål med programmet var følgende:

- at fremme samarbejdet inden for analyse, forskning og opfølgning
- at indkredse god praksis og fremme udveksling og overførsel af oplysninger og erfaringer
- at udvikle en aktiv oplysningspolitik.

¹ EFT L 170 af 29.6.2002, s. 1.

² Som følge af udvidede høringsprocedurer i begyndelsen kunne aktiviteterne først begynde i anden halvdel af 1998.

2. AKTIVITETERNE

De aktiviteter, der udføres som en del af programmet om analyse, forskning og samarbejde, kan samles under overskrifter, der afspejler målene i afgørelse 98/171/EF (jf. afsnit 1).

- Statistisk relateret arbejde
- Analyse og undersøgelser
- Indkredsning og overførsel af god praksis
- Indarbejdelse af beskæftigelsesaspektet
- Informationsformidling
- Særlige arrangementer (formandskabskonferencer, møder og udvekslinger med USA og Japan).

Generelt set var formålet med aktiviteterne at opfylde mere end ét af programmets mål, som de var blevet forelagt. Resultaterne af analyserne og forskningen øgede f.eks. bevidstheden om den europæiske beskæftigelsesstrategi, og forskningsaktiviteterne understøttede udvælgelsen og formidlingen af god praksis. Følgende tabel giver et overblik over aktiviteterne mange forskellige roller og viser, hvordan programmets vigtigste mål og aktiviteter hænger sammen.

Tabel over krydsreferencer, der viser den interne sammenhæng mellem mål og aktiviteter

<i>Mål→</i> Aktiviteter↓	<i>Samarbejde inden for analyse, forskning og opfølgning</i>	<i>Udveksling og overførsel af god praksis</i>	<i>Informationspolitik</i>
Statistiske oplysninger	++	+	+
Analyser og undersøgelser	++	+	+
God praksis	+	++	++
Indarbejdelse af beskæftigelsesaspektet	+	+	+
Formidling af information		++	++
Formandskabsbegivenheder	+	++	++

++ = meget relevant, + = relevant,

3. FINANSPROCEDURER

De finansprocedurer, som blev anvendt ved gennemførelsen af dette program, var de samme som for lignende aktiviteter i Kommissionen. De kan sammenfattes som følger:

- Offentlige udbud for alle store projekter over 100 000 EUR.
- Begrænsede udbud, der kun blev anvendt i særlige tilfælde. Reglerne var de samme som for offentlige udbud.
- Indkaldelser af interessetilkendegivelser eller indkaldelser af forslag om tildeling af støtte til interessante og nyskabende projekter i medlemsstaterne, navnlig projekter, der bidrager til udveksling af god praksis og erfaring. Procedurerne for indkaldelse af forslag var også langsommelige og ressourcekrævende med ca. 8 måneder fra start til slut.
- Der var begrænsninger på antallet af og beløbet for ad hoc-støtten. Støtten var i praksis begrænset til begivenheder, der var emnemæssigt tæt knyttet til det siddende formandskabs prioriterede områder.
- Et begrænset antal direkte aftaler blev anvendt på meget små aktiviteter, som der var et presserende behov for, i overensstemmelse med de gældende begrænsninger for de direkte aftaler på det pågældende tidspunkt.

4. STATISTISK RELATEREDE AKTIVITETER (*AFSNIT 1.2 I BILAGET*)

Tilskyndet af udvalget for programmet om analyse, forskning og samarbejde blev der lagt betydelig vægt på statistisk relaterede aktiviteter i programmet. Det havde to formål: for det første at forbedre pålideligheden og sammenligneligheden af beskæftigelsesstatistikker, som bruges til resultatanalyse og -måling i forbindelse med beskæftigelsesstrategien. For det andet at udvikle relevante værktøjer og metoder til forbedring af målingen af politiske indikatorer i forbindelse med beskæftigelsesstrategien. Det indebar økonomisk hjælp til Eurostat dels til udvikling af de sammenlignelige statistikker, dels til de øvrige programelementer med henblik på analyser og støtte til politikker som led i beskæftigelsesstrategien. Den økonomiske hjælp blev forvaltet af Eurostat og anvendt til nye projekter til forbedring af de statistiske oplysningers pålidelighed og sammenlignelighed. Der blev lagt vægt på udviklingen af den fortløbende arbejdsstyrkeundersøgelse, som indeholder de nødvendige data til en opdateret og præcis analyse af beskæftigelsesudviklingen i medlemsstaterne baseret på vedtagne resultatindikatorer. Der blev også givet støtte til rækken af ad hoc-moduler i forbindelse med arbejdsstyrkeundersøgelsen. De indeholder oplysninger om særlige emner, der ikke er omfattet af den almindelige undersøgelse. Heri indgår bl.a. moduler om arbejdstid og overgangen fra skole til arbejdsliv. Et større projekt, som blev gennemført over hele programmets løbetid, gik ud på at udvikle en database over arbejdsmarkedspolitikker, som skulle være et centralt redskab i forbindelse med evalueringen af de nationale handlingsplaner. Arbejdet blev udført i tæt samarbejde med Eurostat.

Af andre projekter under denne rubrik kan nævnes undersøgelsen til udvikling af diamantdiagram-metoden, som var indeholdt i de fælles beskæftigelsesrapporter for 1998 og 1999, og et projekt, der blev igangsat i 2000 til udvikling af en række indikatorer for fleksibilitet på arbejdsmarkedet, bl.a. følgende elementer: arbejdskraftens tilgængelighed, arbejdsstyrkens helbredsmæssige situation, uddannelsesniveau, evne til at udnytte ny teknologi, fleksible arbejdstider, forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdstagere på både

mikro- og makroniveau, fleksible lønomkostninger, beskatning af arbejdskraft, aftaleretlig fleksibilitet, og arbejdskraftens bevægelighed. Alle disse elementer omfattede samtlige 15 EU-medlemsstater samt USA og Japan.

Ligeledes blev der i slutningen af 2000 iværksat en pilotundersøgelse af arbejdsløse med frivillig deltagelse af ti medlemsstater med det formål at overvåge retningslinjerne for aktivering og forebyggelse. Formålet var at forbedre sammenligneligheden af data og sørge for yderligere indsigt i nationale administrative og statistiske systemer. Resultaterne var nyttige for evalueringen af de politiske virkninger af beskæftigelsesstrategien.

De statistisk relaterede aktiviteter har gennem en øget anvendelse af data fra de nye databaser ført til en bedre forståelse af de indikatorer, der anvendes i de nationale handlingsplaner. Generelt har arbejdet med statistiske oplysninger bidraget til, at den fælles beskæftigelsesrapport er blevet mere kohærent.

5. ANALYSE OG UNDERSØGELSER (AFSNIT 1.3 I BILAGET)

De aktiviteter, der gennemføres under denne rubrik, sigter mod at støtte evaluering og videreudvikling af beskæftigelsesstrategien. Aktiviteterne kan således inddeles i to hovedkategorier:

- specifik støtte til gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen
- forskning i arbejdsmarkedsspørgsmål, som hænger sammen med videreudviklingen af beskæftigelsesstrategien.

5.1. SPECIFIK STØTTE

Det var nødvendigt med analytisk støtte for derved at give de retningslinjer, som var blevet anbefalet i retningslinjerne for beskæftigelsen, konkret substans. Gennem programmet om analyse, forskning og samarbejde blev der ydet støtte til arbejdet med tidlig identifikation af de arbejdsløse og til en undersøgelse af forskellene i kvalifikationer, en undersøgelse af ordningerne for arbejdsløshedsunderstøttelse samt en undersøgelse af aktive arbejdsmarkedspolitikker i relation til den forebyggende indsats samt til en række projekter til undersøgelse af iværksætterkultur.

5.2. ANALYTISK FORSKNING

Prospektive analyser og undersøgelser fremmer vor forståelse af, hvordan det europæiske arbejdsmarked fungerer, og understøtter udviklingen af den europæiske beskæftigelsesstrategi på lang sigt ved på forhånd at få afgrænset nye problemstillinger og udfordringer. Rapporten om beskæftigelsen i Europa har gennem hele programmets forløb givet en løbende kvantitativ analyse af beskæftigelsestendenserne og de politiske udfordringer i EU. Forbedringer i formuleringen af beskæftigelsesstrategien blev undersøgt ved særlige arrangementer, der fik støtte gennem programmet. Temaerne ved de fælles arrangementer, hvori der også deltog arbejdsmarkedsrepræsentanter fra USA og Japan, omfattede iværksætterkultur, servicesektoren og forskellige aspekter af jobkvalitet.

Virkningerne af globaliseringen blev behandlet i en række undersøgelser, som fremhævede de teknologiske fremskridts vigtige rolle samt betydningen af, at regeringerne førte aktive

politikker. I 1999 omfattede programmet en markedsundersøgelse, der viste, at globaliseringen medfører en fortløbende stigning i markedsrelaterede tjenesteydelsers andel af den samlede beskæftigelse. Alle aspekter af beskæftigelsen i tjenesteydelsessektoren blev undersøgt indgående i analyser, publikationer og arrangementer, der blev tilrettelagt i henhold til programmet. Forskningsarbejde i forbindelse med programmet har også påpeget beskæftigelsespotentialer i den kulturelle sektor i Europa og især den audiovisuelle industri, der er karakteriseret ved mange freelancere og små virksomheder.

En undersøgelse omhandlede de forskellige politikker til bekæmpelse af sort arbejde og bekræftede, at det var nødvendigt med en blanding af forskellige politikker, der var relevante for den enkelte medlemsstat, og som skulle omfatte både forebyggende handling og sanktioner. I en analyse af mønstrene for beskæftigelsesfremmende vækst påpegedes den betydning, som vækst i investeringerne har for jobskabelse, og virkningen af andre faktorer blev også behandlet.

En anden undersøgelse omhandlede lønninger og jobkvalitet i Europa og viste, at lønmobiliteten er større i de europæiske økonomier end i USA. For mange borgere i EU er lavtlønsbeskæftigelse et overgangsfænomen, men der findes også en gruppe mennesker, der synes at være låst fast i en struktur med lav løn henholdsvis ingen løn. Kvinder er i alvorlig grad underrepræsenteret i højt betalte stillinger i Europa.

En analyse af skatte- og socialydelsessordningerne viste, at der var behov for nøje at følge ydelserne, og i en rapport om omlægningen af de offentlige udgifter bekræftedes det, at både aktive og passive beskæftigelsespolitikker spiller en stadig større rolle i medlemsstaternes budgetter.

Udvidelsen er gradvist blevet et centralt punkt i programmet, og i en undersøgelse blev virkningen af udvidelsen på beskæftigelsen og arbejdsmarkedet behandlet, især som følge af handelsliberaliseringen, kapitalstrømme og arbejdstagernes frie bevægelighed.

Informationer og resultater af undersøgelserne blev offentliggjort regelmæssigt på internettet sammen med teoretiske analyser og praktiske eksempler. Resultaterne af analyserne og undersøgelserne i henhold til programmet blev anvendt som et vigtigt bidrag til en række dokumenter fra Kommissionen, f.eks. den fælles beskæftigelsesrapport og rapporten om beskæftigelse i Europa, der udarbejdes hvert år, og den første af Kommissionens forårsrapporter. Hertil kommer, at disse undersøgelser indgik som materiale i meddelelser og arbejds-papirer fra Kommissionen og blev drøftet i beskæftigelsesudvalget, som har rådgivende status, for så vidt angår fremme af koordineringen af medlemsstaternes beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikker.

6. INDKREDSNING OG OVERFØRSEL AF GOD PRAKSIS (AFSNIT 2 I BILAGET)

Denne del af programmet tog udgangspunkt i Kommissionens tidligere arbejde vedrørende udvikling af handlingsorienterede forskningsprogrammer og udveksling af information og god praksis, navnlig med det sigte at kunne gentage politiske strategier og projekter, der er blevet gennemført med succes. Dette arbejde har ført til etableringen af MISEP (det gensidige informationssystem om beskæftigelsespolitikker) og SYSDEM (fællesskabssystem om dokumentation vedrørende beskæftigelse) om henholdsvis arbejdsmarkedspolitikker og dokumentation, samt programmerne om lokale beskæftigelsesinitiativer og langtidsledighed.

Det Europæiske Observationscenter for Beskæftigelse (afsnit 1.1 i bilaget)

Med vedtagelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og gennemførelsen af de nationale handlingsplaner støttede denne del af programmet om analyse, forskning og samarbejde de aktiviteter, der blev gennemført af Kommissionen og medlemsstaterne i fællesskab, for så vidt angår overvågningen af den måde, hvorpå retningslinjerne indarbejdes i nationale politikker og aktioner. Det Europæiske Observationscenter for Beskæftigelse har konsolideret en række af disse aktiviteter og er blevet et referencested for information, publikationer og fokuseret analyse af nationale eller sektoropdelte arbejdsmarkedsspørgsmål. Det har bidraget til udarbejdelsen af den fælles beskæftigelsesrapport, evalueringen af de nationale handlingsplaner og Kommissionens forårsrapport.

Peer review af bedste praksis (afsnit 2.1 i bilaget)

Et nøgleelement i Luxembourg-processen består i at indkredse og evaluere de beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikker, som har givet gode resultater i de lande, der har gennemført dem. Peer review-metoden, som har været støttet gennem hele programmets løbetid, har til formål at evaluere gennemførligheden af beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikkerne gennem multilaterale og uafhængige ekspertvurderinger. En første serie analyser fandt sted i 1998-99. I 1999 blev der iværksat et program for yderligere to år med det formål at tilvejebringe et mere regelmæssigt og solidt informationsgrundlag til støtte for beskæftigelsesstrategien. Resultaterne af disse peer review offentliggøres fortsat med jævne mellemrum på internetadressen <http://www.peerreview-employment.org>, og de er jævnligt blevet indarbejdet i større dokumenter fra Kommissionen som f.eks. den fælles beskæftigelsesrapport og evalueringen af den politiske indvirkning af beskæftigelsesstrategien. På en konference blev peer review-processens rolle behandlet, og der var enighed om, at den bidrog væsentligt til gensidig læring, til forståelsen af arbejdsmarkedspolitikkerne, og at den ofte medvirkede til at overføre god praksis mellem medlemsstaterne.

De offentlige arbejdsformidlingskontorer (afsnit 2.3 i bilaget)

De offentlige arbejdsformidlingskontorer (AF) spiller en afgørende rolle med hensyn til at forklare de politiske tiltag, der udspringer af retningslinjerne for beskæftigelsen. Det afspejles i aktiviteterne i de offentlige arbejdsformidlingskontorer, der har fået økonomiske støtte under programmet om analyse, forskning og samarbejde. Ud over de regelmæssige halvårslige møder mellem cheferne for AF'erne, har følgende undersøgelser hjulpet kontorerne med at tilpasse deres arbejde til retningslinjerne:

- modernisering af AF'erne, for at de bedre kan støtte målene i den europæiske beskæftigelsesstrategi
- analyse af selvbetjeningssystemer gennem sammenlignende undersøgelse og evaluering af indvirkningen af sådanne tjenesteydelser i AF'erne
- støtte til arrangementer, der skal skabe en bedre forståelse af arbejdsformidlingssystemerne
- arbejdsmarkedsparternes engagement i AF med henblik på at gøre kontorerne mere effektive
- regionalisering af AF og indkredsning af vanskelighederne i denne proces og i forbindelse med gennemførelsen af den europæiske beskæftigelsesstrategi.

Selv om den fælles beskæftigelsesrapport var det vigtigste instrument til at vurdere gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen i de nationale politikker, blev der foretaget mere indgående undersøgelser af de nationale handlingsplaner for beskæftigelse. Formålet var at undersøge visse politiske initiativer mere indgående, som indtager en central plads i de nationale handlingsplaner, med det formål at vurdere deres virkning på beskæftigelsessituationen og deres samspil med andre social- og arbejdsmarkedspolitikker.

7. INDARBEJDELSE AF BESKÆFTIGELSESPASPEKTET (AFSNIT 2.2 OG 3 I BILAGET)

Det er en væsentlig del af afsnittet om beskæftigelse i traktaten (artikel 127) at tage højde for beskæftigelsen i forbindelse med Fællesskabets politikker og initiativer. Den er blevet indarbejdet i aktiviteterne i programmet om analyse, forskning og samarbejde.

Blandt de problemstillinger, for hvilke der er blevet iværksat aktiviteter under programmet, blev der afholdt følgende konferencer, der var understøttet af undersøgelser:

- bæredygtig udvikling og beskæftigelse
- beskæftigelsespotentialet på det kulturelle område
- arbejdsløshed og folkesundhed
- nye områder for beskæftigelsesvækst
- iværksætterkultur og beskæftigelse

Ligeledes blev der i slutningen af 2000 iværksat en større undersøgelse om fællesskabspolitikernes muligheder for at fremme beskæftigelsen. Formålet med denne undersøgelse var at få kortlagt de politiske retningslinjer/aktioner, som sandsynligvis ville komme til at spille en nøglerolle for beskæftigelsen på EU-plan, og deres samspil med nationale beskæftigelsesfremmende aktioner. Undersøgelserne havde til formål at vurdere, om nødvendigt kvalitativt, i hvilket omfang disse politikker påvirkede beskæftigelsesudviklingen, og i givet fald hvordan. Resultaterne indgik i en stor rapport, som Kommissionen udarbejdede i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 127.

8. INFORMATIONSFORDIDLING (AFSNIT 3 I BILAGET)

Kommissionen har i programmets løbetid ført en aktiv offentliggørelses- og formidlingspolitik. Bortset fra rapporten om beskæftigelsen i Europa og den fælles beskæftigelsesrapport, er alle undersøgelser med et bredere anvendelsesområde blevet offentliggjort i trykt form, eller i stigende grad på internettet.

Derudover mener Kommissionen, at resultaterne af undersøgelser og forskningsprojekter ofte kan udnyttes mest effektivt gennem seminarer og workshoper. Afholdelsen af en workshop med henblik på at drøfte og evaluere undersøgelserne var derfor en integreret del af en række kontrakter. Undersøgelsen blev forelagt for en egnet målgruppe bestående af akademikere og beslutningstagere. Sådanne seminarer blev afholdt med emner som ”restrukturering af offentlige udgifter”, ”beskæftigelse i servicesektoren”, ”iværksætterkultur og beskæftigelse”, ”koncepter for og måling af fleksibilitet på det europæiske arbejdsmarked/indeks for tilpasningsevne” og ”indarbejdelse af beskæftigelse” og ”sort arbejde” i andre politikker.

Den årlige ”beskæftigelsesuge” spillede en stor rolle, når det drejede sig om at formidle målene for beskæftigelsesstrategien for beslutningstagere med ansvar for beskæftigelses-anliggender. Den tiltrak et publikum fra hele Europa og omfattede præsentationer, udstillinger og konferencer om beskæftigelsespolitik. Programmet gjorde det muligt for Kommissionen at indtage en førende stilling i forbindelse med arrangementet, som den anvendte til at fremme en bedre forståelse af målene med beskæftigelsesstrategien hos aktørerne.

8.1 KONFERENCER OG SEMINARER (AFSNIT 3 I BILAGET)

Med støtte fra dette program blev der iværksat indkaldelser af forslag til nyskabende projekter til fremme af beskæftigelsesstrategien. Kravet til projekterne var, at de skulle være nyskabende, tværnationale og have relation til beskæftigelsesstrategien. De fleste projekter lagde hovedvægten på metodologi, bl.a. et projekt til fremme af benchmarking-processen, et om at tage ved lære af naboerne i den sydlige Østersøregion, et om udvikling af regionale uddannelsesnetværk og den årlige konference for europæiske arbejdsmarkedsøkonomer, som så nærmere på mobilitet og indvandring, valg af erhverv og indkomstfordeling. Andre fokuserede på specifikke politikområder som f.eks. beskæftigelse i byer, kandidater fra kunstuddannelser og idrætsområdet.

Udvekslinger med USA, Canada og Japan gav nyttige resultater. Fælles arrangementer med embedsmænd fra arbejdsministerierne i disse lande, undersøgelser og publikationer om god praksis i forbindelse med arbejdsmarkedspolitikker bidrog til udarbejdelsen af forslag om EU-initiativer på dette område. Samarbejdet med USA og Canada fortsættes i forbindelse med programmet om tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet og medvirkede til udbyggelsen af gensidig læring og til regelmæssig udveksling af god praksis.

9. ARRANGEMENTER I FORBINDELSE MED FORMANDSKABET (AFSNIT 3 I BILAGET)

Desuden blev der i programmets løbetid ydet støtte til en række konferencer afholdt i forbindelse med de siddende formandskabers forskellige prioriterede områder. De omfattede:

- socialpolitikken og Amsterdam-traktaten
- arbejdskultur
- kultur, ny teknologi og beskæftigelse
- EU's og OECD's jobkonference om beskæftigelsesstrategier
- konference om peer review-metoden og langtidsledighed
- konference om en vellykket monetær union.

Disse konferencer var arrangementer med en stor indvirkning og mange deltagere. De blev som regel åbnet af ministre. Deltagerne omfattede embedsmænd og arbejdsmarkedsekspertter fra alle medlemsstater, arbejdsmarkedsparter og ved nogle lejligheder embedsmænd og ekspertter fra tiltrædelseslandene og fra landene i Det Europæiske Økonomiske Samarbejds-område. De behandlede og drøftede udviklingen inden for udvalgte emner, der er relevante for den europæiske beskæftigelsesstrategi. Alle rådsformandskaberne har vist særlig interesse for disse arrangementer, har givet dem særlig plads og har formidlet resultaterne herfra. F.eks. omhandlede en formandskabskonference peer review-processen med fokus på langtidsledige.

Fire lande forelagde deres løsning på dette problem, og i drøftelserne blev de forskellige tilgang sammenlignet inden for rammerne af den europæiske beskæftigelsesstrategi. Til sidst foretog en række fremtrædende akademikere, embedsmænd og eksperter fra en række lande en overordnet evaluering af peer review-metoden. Konklusionerne fra konferencen var absolut positive over for peer review-processen som et supplement til den europæiske beskæftigelsesstrategi, og der blev fremsat forslag om forbedringer og en mere omfattende resultatformidling.

10. DEN ROLLE, SOM UDVALGET FOR PROGRAMMET OM ANALYSE, FORSKNING OG SAMARBEJDE SPILLER, FORBINDELSER TIL ANDRE UDVALG, PROGRAMMER OG ORGANISATIONER

I overensstemmelse med Rådets afgørelse 98/171/EF blev der nedsat et udvalg for programmet om analyse, forskning og samarbejde bestående af repræsentanter for de forskningsrelaterede afdelinger af beskæftigelses- og arbejdsministerierne i medlemsstaterne. Dette udvalgs hovedopgaver var at drøfte og godkende de arbejdsprogrammer, som Kommissionen foreslog hvert år, ligesom det skulle høres om de enkelte projekter, der skulle gennemføres inden for hvert enkelt arbejdsprogram. Beskæftigelsesudvalget har været tæt knyttet til udarbejdelsen af programmet.

Ud over godkendelsen af arbejdsprogrammerne fulgte Udvalget for Programmet om Analyse, Forskning og Samarbejde nøje aktiviteterne i de store projekter under gennemførelsen. Der blev forelagt undersøgelser for dette udvalg, og der blev jævnligt for Beskæftigelsesudvalget forelagt papirer og undersøgelser, som var blevet udarbejdet i forbindelse med programmets aktiviteter.

Kommissionen sikrede, at der var overensstemmelse og komplementaritet mellem programmet om analyse, forskning og samarbejde og andre initiativer i Kommissionen samt aktiviteterne i andre organisationer eller institutioner. De vigtigste mål for Kommissionens initiativer på dette område var at støtte den vellykkede gennemførelse af beskæftigelsesstrategien.

Programmet om analyse, forskning og samarbejde adskilte sig fra de andre programmer på grund af dets horisontale og forskningsorienterede art. Målet med det var at støtte beskæftigelsesstrategien gennem analyse-, forsknings- og samarbejdsaktiviteter inden for beskæftigelses- og arbejdsmarkedsområdet hovedsageligt på EU-plan. Programmet om analyse, forskning og samarbejde har kun undtagelsesvist og i overensstemmelse med mandatet i EF-traktatens artikel 129 ydet samfinansiering til nyskabende projekter, som støtter beskæftigelsesstrategien på nationalt eller lokalt plan.

Imidlertid supplerede en række af Kommissionens andre programmer programmet om analyse, forskning og samarbejde og støttede gennemførelsen af beskæftigelsesstrategien på nationalt eller lokalt plan. I den forbindelse skulle målene i programmet om *social inddragelse* gøre Fællesskabets og medlemsstaternes politikker og foranstaltninger mere effektive ved at udvikle de berørte aktørers evne til at håndtere social udelukkelse. Den Europæiske Socialfond støttede beskæftigelsesstrategien enten ved at støtte de nationale operationelle programmer under mål 1, 2 og 3 eller gennem fællesskabsinitiativprogrammet under *Equal*. Støtte i henhold til *artikel 6* under Den Europæiske Socialfond blev rettet mod nyskabende foranstaltninger, der forhindrer og bekæmper arbejdsløshed, udvikler de menneskelige ressourcer og skaber social integrering. Aktiviteter i henhold til artikel 6 indgik i et direkte samspil mellem politik og praksis og gjorde det nemmere at underrette fagfolk om

politikker og at formidle fagfolkernes reaktioner og feedback. En lang række projekter fik støtte af *lokaludviklings- og beskæftigelsesinitiativer*, der sigtede mod enten at etablere bæredygtige partnerskaber gennem territoriale beskæftigelsespagter eller at fremme den lokale jobskabelse gennem nyskabende pilotprojekter i den tredje sektor, f.eks. inden for områder, der ikke er underlagt markedskræfterne, eller som ikke hører ind under den offentlige sektor.

Samarbejdet med internationale organisationer, kandidatlande og andre lande i forbindelse med programaktiviteterne blev konsekvent fortsat. En række internationale organisationer deltog i aktiviteter i forbindelse med analyse, forskning og samarbejde og ydede et meget positivt bidrag gennem deres erfaring og ekspertise. Dette samarbejde bidrog positivt til "brainstorming" om vanskelige emner. Drøftelser med eksperter fra OECD eller Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) bidrog til bedre forståelse af ømtålelige emner på arbejdsmarkedene. Tætte kontakter og fælles arrangementer med ILO og OECD har bidraget til at opnå en bedre definition af aktiviteter og undgå dobbeltarbejde.

11. Menneskelige ressourcer og programmet om analyse, forskning og samarbejde

Programmet om analyse, forskning og samarbejde og programmet om tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet er afhængige af tilstrækkelige interne ressourcer til forberedelse, iværksættelse og gennemførelse af aktiviteter for slet ikke at tale om støtte til udnyttelsen af resultaterne og til, at der kan drages praktiske konklusioner, der giver mening. Det er imidlertid vanskeligt at vurdere den nøjagtige indsats, der kræves fra den enkelte person, der forvalter programaktiviteterne. Den pågældendes arbejde blev integreret i hver enkelt relevant enhed og omfattede en række indbyrdes forbundne opgaver til fremme af den beskæftigelsesstrategi, hvortil aktiviteter i forbindelse med analyse, forskning og samarbejde har givet værdifuldt input. Dertil kommer, at resultatformidlingen krævede tid og indsats.

Erfaringen fra dette program hos kontoret for koordinering af Den Europæiske Socialfonds politik under Generaldirektoratet for Beskæftigelse, har vist, at det er nødvendigt med mindst én person, der beskæftiger sig med finansielle forhold, og én person pr. kontor, der forvalter projekterne, for at kunne administrere dette program effektivt.

Endelig er det nødvendigt med ressourcer til en forhånds- og midtvejsevaluering. Det vil medvirke til at kunne indkredse målbare programmål, således at en efterfølgende evaluering kan bruges til at evaluere programmets indvirkning. Sådanne ressourcer er inkluderet i programmet om tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet.

12. Sammenfatning og konklusioner

Programmet om Kommissionens aktiviteter i forbindelse med analyse, forskning og samarbejde på beskæftigelsesområdet blev udarbejdet som en udløber af hvidbogen om vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse på et tidspunkt, hvor konklusionerne fra Essen var med til at forme beskæftigelsespolitikkerne. Det blev til lige efter vedtagelsen af de første retningslinjer for beskæftigelsen på Det Europæiske Råds møde i Luxembourg i november 1997. Samtidig var der i Amsterdam-traktaten lige blevet udarbejdet nødvendige traktatbestemmelser om beskæftigelse, og rent faktisk afspejler det efterfølgende program om tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet i højere grad denne forbindelse.

Det vigtige bidrag, som programmet om analyse, forskning og samarbejde har ydet, kan kun forstås i lyset af beskæftigelsesstrategien. Strategien omfatter koordineringen af medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker på baggrund af fælles aftalte retningslinjer for beskæftigelsen, der er i overensstemmelse med koordineringen af den makroøkonomiske politik, med det formål at lægge grundlaget for vækst og sætte skub i beskæftigelsen. Selv om programmet ikke som sådant specifikt er udformet med dette for øje, er det alligevel blevet et væsentligt redskab til støtte for den europæiske beskæftigelsesstrategi, som benyttes af Kommissionen, medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter og andre aktører. De enkelte dele har bidraget til overvågningen og udviklingen af strategien, lige fra den underliggende analyse af aktuelle og eventuelle fremtidige problemstillinger og vurderingen af fællesskabspolitikernes virkning til den interaktive proces, som ”peer review”-processen og evalueringen af de nationale handlingsplaner er en del af.

Programmet blev effektivt suppleret af andre fællesskabsinitiativer, og samarbejdet med organisationer udefra har været meget nyttigt. Udforskning af yderligere synergieffekter med programmer og organisationer vil også medvirke til at støtte den europæiske beskæftigelsesstrategi med alle de nødvendige oplysninger og forslag til politik.

Arbejdsmarkedets parter er som følge af deres netværk og deres organisationsstruktur godt placeret til effektivt at kunne indsamle informationer og fremme udvekslingen af bedste praksis. En øget inddragelse af arbejdsmarkedets parter i programaktiviteterne inden for deres kompetenceområder vil være til yderligere fordel for programmets mål og for beskæftigelsesstrategien.

En bedre anvendelse af kanalerne til resultatformidling ville have øget indvirkningen af programmet om analyse, forskning og samarbejde yderligere. Flere menneskelige ressourcer og et fortsat engagement fra ngo’ernes side ville have medvirket til gøre resultaterne af programmet mere alment tilgængelige. Især ngo’er kan optræde som effektive formidlere af oplysninger. De har adgang til netværk og ressourcer, der kan være meget nyttige, når det handler om at udbrede de forskellige aktørers kendskab til programaktiviteterne. Det efterfølgende program om tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet forsøger konsekvent at inddrage ngo’er i dets aktiviteter.

Generelt er der med programmet blevet skabt en ramme for beskæftigelsesrelaterede initiativer i Kommissionen, som har ydet effektiv støtte til den europæiske beskæftigelsesstrategi. Støtten til Eurostat har givet betydelige forbedringer i de statistiske systemer på beskæftigelsesområdet, navnlig i relation til oplysningernes sammenlignelighed og præcision. Yderligere forbedringer var oplagt, da man begyndte at anvende den fortløbende arbejdsstyrkeundersøgelse i medlemsstaterne. Arbejdsstyrkeundersøgelsen anses i dag for at være den mest autoritative kilde til statistiske oplysninger om arbejdsmarkedet i Den Europæiske Union.

Undersøgelserne, der støttes af programmet, omhandler det analytiske grundlag for udviklingen af den europæiske beskæftigelsesstrategi. Rapporten om beskæftigelsen i Europa gav et omfattende overblik over tendenser og vigtige udfordringer.

Peer review-processen, Det Europæiske Observationscenter for Beskæftigelse og tværnationale undersøgelser har været de største bidragsydere til de europæiske retningslinjer for beskæftigelsen og hjalp medlemsstaterne med at komme med initiativer i praksis. De fælles bestræbelser fra Generaldirektoratet for Beskæftigelse i Kommissionen, Eurostat og OECD med henblik på at udvikle egnede overvågningssystemer for aktive arbejdsmarkedspolitikker gav positive resultater. En yderligere inddragelse af kandidatlandene i de fleste program-

aktiviteter ville have været en fordel og er blevet fortsat i det efterfølgende program om tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet.

Med hensyn til forvaltningen af programmet om analyse, forskning og samarbejde tyder erfaringen på, at nedgangen i antallet af de mindre projekter og en stigning i projektevalueringsaktiviteterne medvirkede til, at aktiviteterne blev mere fokuseret, og at der blev sparet på de nødvendige ressourcer. Det fik indflydelse på det efterfølgende program om tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet, der omfatter mere evalueringsarbejde. Det er nødvendigt at tage højde for en række yderligere faktorer. Blandt dem er behovet for fleksibilitet i programmet, hurtige reaktioner på markedsudviklinger og passende fokus på særlige uforudsete problemer på arbejdsmarkedet.

En tendens, der begyndte i programmet om analyse, forskning og samarbejde og fortsatte i programmet om tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet, var den gradvise genindførelse af centrale analytiske aktiviteter i Kommissionens tjenestegrene. Det bidrager til en højere kvalitet og til kohærente konklusioner. F.eks. udarbejdes rapporten om beskæftigelsen i Europa nu internt, og der søges kun værdifuld hjælp fra programmer som f.eks. programmet om analyse, forskning og samarbejde i forbindelse med tekniske aspekter. Evalueringen af den europæiske beskæftigelsesstrategi er nu også blevet udarbejdet internt.

Endelig har den viden, der er opnået ved at forvalte programmet om analyse, forskning og samarbejde, været meget nyttig med hensyn til forbedringer i det efterfølgende program om tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet. Eftersom denne rapport er blevet udarbejdet efter afslutningen på programmet om analyse, forskning og samarbejde, men i løbet af programmets tredje år, er det klart, at sådanne forbedringer er kommet det nye program til gode. Den konsekvente strømlining af aktiviteter i forbindelse med programmet om tilskyndelsesforanstaltninger for at tilpasse dem til målene i den europæiske beskæftigelsesstrategi, og gennemførelsen af en aktiv informationspolitik med det formål at øge bevidstheden om beskæftigelsesstrategien har f.eks. spillet en central rolle i forbindelse med forbedringen af bidraget fra tilskyndelsesforanstaltningerne med hensyn til at opfylde målsætningerne i strategien.

Budgetbilag

Pkt.:	ARS-beskrivelse	1998	1999	2000
1.	Analyse af arbejdsmarkeds- og beskæftigelsespolitikker			
		<i>3.485.305</i>	<i>1.988.194</i>	<i>7.504.296</i>
1.1	Observation	0	0	1.053.238
1.1.1	- Det Europæiske Observationscenter for Beskæftigelse			
1.2	Udvikling af sammenlignelige statistikker og indikatorer	2.278.460	975.992	3.840.418
1.2.1	- Udvikling af database om beskæftigelsespolitikker			
1.2.2	- Bidrag til Eurostat			
1.2.3	- Sammenlignende analyse af beskæftigelse og arbejdsløshed gennem forskellige			
1.2.4	koncepter for måling (undersøgelser af virksomheder og indlusning af ledige) - Sammenlignende analyse af, hvordan arbejdsmarkedet fungerer <ul style="list-style-type: none"> • Benchmarking-undersøgelser om beskæftigelse ved anvendelse af diamantdiagram-metoden 			
1.3	Analyse og undersøgelser	1.206.845	1.012.202	2.610.640
1.3.1	- undersøgelse om beskæftigelseseffekten <ul style="list-style-type: none"> • globalisering, handelsstrømme og direkte investeringer i nye økonomier • omlægning af de offentlige udgifter • beskæftigelseseffekten af ØMU'en og beskæftigelsesfremmende økonomisk vækst • indeks for tilpasning til arbejdsmarkedet og forskelle i kvalifikationer • sort arbejde • skatte- og socialydelsesordninger • indkredsning af arbejdsløse, der har en særlig risiko • jobkvalitet og lønninger, arbejdsløshed og folkesundhed • kultur 			
1.3.2	- Rapport om beskæftigelsen i Europa			
2.	Indkredsning og overførsel af god praksis	1.763.995	2.729.214	137.185
2.1	Peer review af bedste praksis	688.000	1.500.040	0
2.2	God praksis/Indarbejdelse af politikker <ul style="list-style-type: none"> • Overførsel af god praksis • Miljø og beskæftigelse • Iværksætterkultur/risikokapital • Evalueringer: 3. system og beskæftigelse/indkaldelser af forslag • Beskæftigelsespolitik for mennesker med handicap • Støtte til gennemførelse af pilotprojekt om 3. system og beskæftigelse 	788.189	829.418	0
2.3	AF – Møder med lederne af Arbejdsformidlingskontorerne	39.924	399.756	137.185
2.4	Samarbejde med OECD – Leed-programmet	247.882	0	0

3.	<i>Formidling</i>	<i>1.708.193</i>	<i>1.531.397</i>	<i>724.830</i>
3.1	Tilskud osv. <ul style="list-style-type: none"> • Seminarer og workshopper • Indkaldelse af forslag • Internationale konferencer • Formandskabskonferencer • Beskæftigelsesuge 	1.342.193	1.160.897	427.356
3.2	Udgifter til fremstilling af publikationer	366.000	370.500	297.474
	<i>Andet</i>	0	<i>84.900</i>	0
	I ALT	<i>6.957.493</i>	<i>6.333.705</i>	<i>8.366.311</i>